

W Świecie składni

Test sprawdzający
wielostopniowy z języka polskiego
do klasy I gimnazjum realizującej
program **A. Gis „Zrozumieć**
słowo” – DKW – 4014-204/99.

Łomża 2002

I n s t r u k c j a

imię i nazwisko

klasa

Jesteś w świecie baśni

Przed Tobą znajduje się sprawdzian gramatyczny. Przeczytaj podany tekst tak, abyś prawidłowo wykonał poszczególne zadania. Wszystkie zadania odnoszą się do tekstu. Wracaj do treści poleceń tyle razy, ile będziesz tego potrzebował. Swoje odpowiedzi wpisz w oznaczone na arkuszu miejsca. Zadanie 15. wymaga od Ciebie zredagowania ogłoszenia. Wykorzystaj wszystkie niezbędne elementy typowe dla tej formy pisemnej.

Jeśli poprawnie odpowiesz na zadane pytania, otrzymasz 37 punktów.

Na wykonanie pracy masz 45 minut.

Powodzenia!

Kartoteka arkusza

Nr zad.	Czynności sprawdzane zadaniem Uczeń:	Poz. Wym.	Kat. Taks.	Typ zad.	Liczba pkt.
1.	Wskazuje wypowiedzenia z podmiotem domyślnym	P	C	otwarte	0-1
2.	Przekształca zdanie na równoważnik	PP	D	otwarte	0-1
3.	Przekształca zdania pojedyncze na zdanie złożone.	PP	D	otwarte	0-1
4.	Tworzy zdanie zgodnie z intencją nadawcy.	P	D	otwarte	0-1
5.	Dokonyje rozbioru logicznego i gramatycznego zdania.	P	C	otwarte	0-6
6.	Wskazuje odmienne i nieodmienne części mowy.	P	C	otwarte	0-3
7.	Nadaje tytuł tekstowi.	PP	C	otwarte	0-1
8.	Buduje zdanie na podstawie wykresu.	PP	D	otwarte	0-6
9.	Tworzy różne typy wypowiedzeń o określonej funkcji.	PP	C	otwarte	0-4
10.	Poprawnie stosuje interpunkcję w zdaniu.	P	C	otwarte	0-1
11.	Z rozsypanki tworzy zdania o właściwym szyku wyrazów.	P	C	otwarte	01
12.	Uzupełnia zdanie właściwym okolicznikiem.	P	C	otwarte	0-4
13.	Uzupełnia zdanie właściwymi formami wyrazów.	P	C	otwarte	0-1
14.	Odróżnia zdania od wypowiedzenia.	P	B	otwarte	0-1
15.	Tworzy krótki tekst informacyjny.	PP	D	otwarte	0-5

Razem 37

Plan arkusza testu nauczycielskiego

Poziomy wymagania	Waga procentowa punktów za poszczególne poziomy	Liczba zadań			Liczba punktów
		zamkniętych	otwartych	razem	
P	51%	0	9	9	19
PP	49%	0	6	6	18
	Razem	0	15	15	37
	Liczba punktów	-	37		
	% punktów	-	100%		

**Koncepcja testu gramatyczno-stylistycznego
z języka polskiego /klasa I gimnazjum/**

Test obejmuje materiał kształcenia zawarty w programie A. Gis „Zrozumieć słowo” – DKW-4014-20/99. Zadania w tekście uwzględniają treści programowe z nauki o języku /szczególnie z zakresu składni i fleksji/ oraz stylistyki.

Test służy rozpoznaniu poziomu wiadomości i umiejętności ucznia klasy I gimnazjum. Zostanie wykorzystany do ewaluacji kształtującej w celu uzyskania informacji zwrotnej dla nauczyciela o skuteczności jego działań dydaktycznych. Analiza wyników testu pozwoli na odpowiedni dobór materiału powtórzeniowego i utrwalającego wiedzę oraz umiejętności uczniów.

Prezentowane narzędzie pomiaru to test pisemny sprawdzający, wielostopniowy, nauczycielski. Po analizie treści kształcenia dokonano wyboru materiału testowego i sformułowano cele operacyjne do każdego zadania. Zadania sklasyfikowane są na dwóch poziomach wymagań: P- podstawowym /9 zadań/ i PP – ponadpodstawowym /6 zadań/. Test zawiera zadania otwarte /15 zadań/. Treść zadań 1-3, 5-7, 14-15 nawiązuje do tekstu poprzedzającego test.

Każdy z uczniów otrzyma „Instrukcję do testu”, a „Karta zadań” jest jednocześnie „Kartą odpowiedzi”. Dla nauczyciela opracowano również „Klucz poprawnych odpowiedzi” wraz z punktacją i kryterium zaliczenia zadań.

Czas pisania odpowiedzi do zadań wynosi 45 minut.

SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI - SKŁADNIA

Biegłeś do tramwaju. Potknąłeś się o nierówną płytę chodnika. Upadłeś. Ostry ból w nodze. Pewnie złamana. Jęczysz: „auu...” Ktoś próbuje Cię podnieść. Co znaczy Twoje „auu...?” Czy to, że masz złamaną nogę? Czy, że boli Cię w kostce? Czy się nie możesz podnieść? Czy może wszystko to razem? A może dźwięk „a” w Twoim „auu” oznacza upadek, a dźwięk „u.”-ból? Albo odwrotnie? Oczywiście, nic podobnego. W Twoim okrzyku splotło się wszystko razem – upadek, ból, kostka, złamanie; splotło się tak, że niepodobna wskazać, która część okrzyku oznacza, który szczegół sytuacji. Twój okrzyk jest niepodzielnym znakiem całej sytuacji.

Ale oto przychodzisz do siebie. Opanowujesz się. Mówisz: „Strasznie mnie boli kostka, chyba złamałem nogę”. Teraz zdobyłeś się na świadome rozczłonkowanie sytuacji. Wyodrębniłeś w niej bohatera – „mnie”, ból- „boli”, bolącą część ciała – „kostkę”, intensywność bólu – „strasznie” itd. Ująłeś swój wypadek w formie językowej – w zdaniu składającym się z wyrazów.

Zapalające się na skrzyżowaniu czerwone światło znaczy mniej więcej tyle, co zdanie: „Nie przechodź, teraz jezdnia zarezerwowana dla pojazdów”. Czerwone światło jest niepodzielnym znakiem całej tej sytuacji, nasze zdanie/ „Nie przechodź...”/ składa się z mniejszych cząstek znaczących.

6) Z podanego tekstu wypisz dwa wypowiedzenia z podmiotem domyślnym. **1p.**

- Biegłeś do tramwaju.
- Potknąłeś się o nierówną płytę chodnika.

7) Podane zdanie przekształć na równoważnik. **1p.**

- Wyodrębniłeś w niej bohatera.
- Wyodrębnienie w niej bohatera.

8) Dwa pierwsze zdania tekstu połącz odpowiednim spójnikiem tak, aby otrzymać zdanie złożone podrzędnie. **1p.**

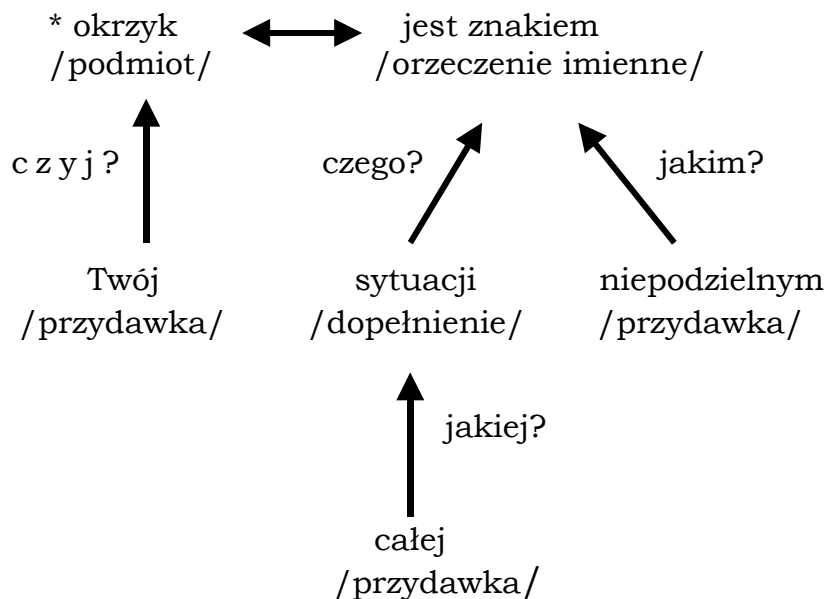
- Biegłeś do tramwaju i potknąłeś się o nierówną płytę chodnika.

4) Twój kolega stoi na jezdni. Ostrzeż go przed nadjeżdżającym samochodem. **1p.**

5) Nazwij części zdania poniższego wypowiedzenia i sporządź jego wykres /dokonaj rozbioru logicznego/.

6p.

Twój okrzyk jest niepodzielnym znakiem całej sytuacji.

6) Z podanego tekstu wypisz przykłady następujących części mowy:

3p.

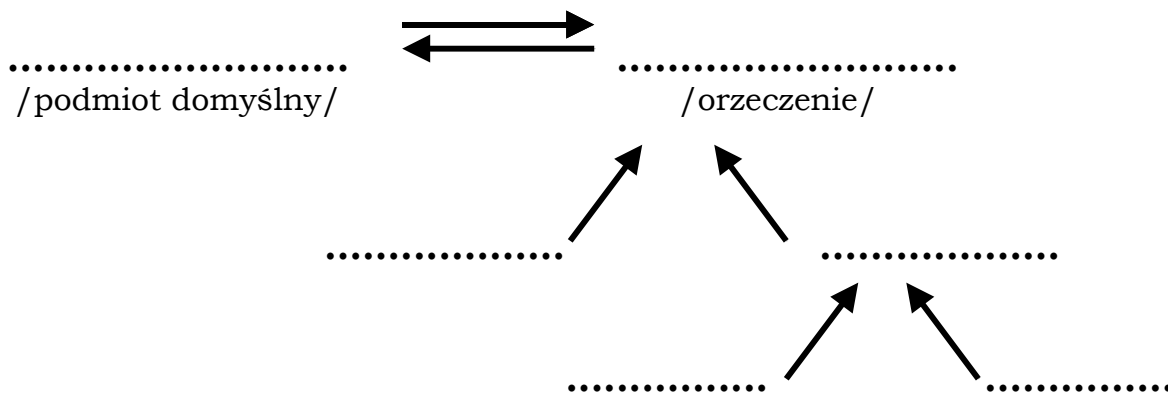
- czasownik → jęczysz, biegleś
- rzeczownik → okrzyk, tramwaj
- przymiotnik → nierówna
- przysłówek → strasznie
- wykrzyknik → auu
- spójnik → że, i
- przyimek → w
- zaimek → cię
- partykuła → nie

7) Tekst nie ma tytułu, więc spróbuj mu go nadać. Użyj równoważnika zdania.

1p.

8) Do podanego wykresu ułóż zdanie.

6p.

9) Własnymi słowami zapisz treść rysunku, stosując wskazany rodzaj wypowiedzenia. **4 p.**

Zdanie pojedyncze nierozwinięte.

- *Dziecko płacze.*

Zdanie pojedyncze rozwinięte.

- *Mały chłopiec stoi przed przejściem dla pieszych.*

Zdanie złożone.

- *Czuję się źle, ponieważ zламаłem nogę.*

Wykrzyknienie

- *Stop! Uwaga!*

10) W zdaniu wstaw brakujące znaki interpunkcyjne. **1p.**

A oprócz tych znaków których liczba siłą rzeczy musi być ograniczona posiada język coś więcej posiada gramatykę która pozwala łączyć części znaczące w większe konstrukcje łączyć w taki sposób że znaczenie takiej większej całości jest czymś innym czymś więcej niż sumą znaczeń owych części składowych.

11) Z podanych wyrazów ułóż zdanie: **1p.**

jeśli, przechodź, się, przez, światło, jezdnię, nie, czerwone, pali

- *Nie przechodź przez jezdnię, jeśli pali się czerwone światło.*

12) Zdania uzupełnij odpowiednimi okolicznikami:

a) czasu

Wczoraj biegleś do tramwaju.

1p.

b) miejsca

Na skrzyżowaniu pali się czerwone światło.

1p.

c) sposobu

Bardzo boli mnie noga.

1p.

d) przyczyny

Płakał z bólu.

1p.

13) W brakujące miejsce wstaw odpowiednie formy wyrazów. **1p.**

Ta cudowna możliwość /język/ języka umożliwiająca jego użytkownikom komunikowania sytuacji /nowa/ nowych nieprzewidzianych /z, góra/ z góry, /nosić/ nosi nazwę „gramatyki”.

- 14) Z ilu wypowiedzeń składa się pierwszy akapit tekstu?
 • 17 **1p.**
- 15) Na podstawie dwóch pierwszych akapitów zredaguj ogłoszenie o zaistniałym wypadku. Zastosuj zdania pojedyncze. **5p.**
- realizacja tematu – 2p.
 - kompozycja – 1p.
 - język i styl – 1p.
 - ortografia, interpunkcja – 1p.

Klucz odpowiedzi

Numer pytania	Przykładowe odpowiedzi	Punktacja
1.	Biegłeś do tramwaju. Potknąłeś się o nierówną płytę chodnika.	0-1p. /1p. za 2 zadania/
2.	Wyodrębnienie w niej bohatera.	0-1p.
3.	Biegłeś do tramwaju i potknąłeś się o nierówną płytę chodnika.	0-1p.
4.	Uważaj, nadjeżdża samochód!	0-1p. /1p. za użycie trybu rozkazującego i wykrzyknika/
5.	okrzyk → jest znakiem /podmiot/ ← /orzeczenie imienne/ czyj? ↑ twój ↑ /przydawka/ czego? ↑ sytuacji ↑ /dopełnienie/ ↑ niepodzielnym ↑ /przydawka/ jakiej? ↑ całej ↑ /przydawka/	0-6p. /1p. za odpowiednie nazwanie określonej części zdania i właściwe jej umiejscowienie w wykresie/
6.	-czasownik - jęczysz, biegłeś -rzeczownik - okrzyk, tramwaj -przymiotnik - nierówna -przysłówek - strasznie -wykrzyknik - auu -spójnik - że, i -przyimek - w	0-3p. /1p. za 3 poprawnie wskazane części mowy/

	-zaimek – cię -partykuła-nie	
7.	Wypadek na przystanku tramwajowym.	0-1p. /1 p. za zgodność treści tekstu z tytułem i za właściwe użycie formy gramatycznej/
8.	<p>/ty/ /podmiot domyślny/</p> <p>→ obejrzałeś ← /orzeczenie/</p> <p>z kim? z mamą co? film</p> <p>jaki? fabularny jaki? ciekawy</p>	0-6p. /1 p. za właściwą część zdania wpisaną w odpowiednie miejsce na wykresie/
9.	Dziecko płacze. Mały chłopiec stoi przed przejściem dla pieszych. Czuję się źle, ponieważ złamałem nogę Stop! Uwaga!	0-4p. /1 p. za każde poprawnie zbudowane wypowiedzenie/
10.	Należy wstawić 6 przecinków, 1 dwukropek i 1 kropkę.	0-1p. /dopuszczalny jeden błąd/
11.	Nie przechodź przez jezdnię, jeśli pali się czerwone światło.	0-1p.
12.	a) np. wczoraj; b) np. na skrzyżowaniu; c) np. bardzo; d) np. z bólu.	0-4p. /1p. za prawidłowo wstawiony okolicznik/
13.	języka, nowych, z góry, nosi	0-1p. /1p. za poprawne formy wyrazowe/
14.	17	0-1p.
15.	Zredagowane przez uczniów ogłoszenie należy oceniać /przyznawać punkty/ według poniższych kryteriów <ul style="list-style-type: none"> - realizacja tematu – 2p. - kompozycja – 1p. - język i styl – 1p. - ortografia i interpunkcja – 1p. 	0-5p. 0-2p. 0-1p. 0-1p. 0-1p.

Razem

37p.

Raport

Testowaniu zostało podanych 50 uczniów kl. IIb i IIIId Publicznego Gimnazjum w Grajewie.

Uczniowie mieli do wykonania 14 zadań: 9 z poziomu podstawowego i 5 z ponadpodstawowego. Test zawierał jedno zadanie zamknięte z poziomu podstawowego i 13 zadań otwartych.

Największą trudność sprawiło uczniom wykonanie zadania wymagającego policzenia wypowiedzeń w tekście. Nieprawidłowe odpowiedzi wynikały z tego, że uczniowie nie potrafili odróżnić wypowiedzenia od zadania.

Kolejnym zadaniem sprawiającym uczniom trudności było zredagowanie ogłoszenia. Znaczna część uczniów w ogóle nie podjęła się wykonania tego polecenia. Uczniowie nie znają charakterystycznych wyznaczników tej formy wypowiedzi. Uczniowie najwyraźniej niezbyt dokładnie przeczytali polecenia i stosowali zdania złożone zamiast pojedynczych.

Trudność sprawiło uczniom również budowanie zdania na podstawie wykresu. Dobrze poradzili sobie z odpowiedzią uczniowie lepsi, a słabsi w większości nie podjęli się wykonania tego polecenia. Słabsi uczniowie nie opanowali także umiejętności rozbioru logicznego i gramatycznego zdania.

Wysoki stopień trudności zaznaczył się przy przekształcaniu zdania na równoważnik.

Umiejętności, które nie sprawiły uczniom kłopotów, to: wskazywanie zdania z podmiotem domyślnym, łączenie zdań pojedynczych w zdania złożone, ułożenie zdania z rozsypanki wyrazowej.

Bardzo łatwe dla uczniów okazało się zadanie zamknięte, w którym należało wskazać grupę wyrazów nieodmiennych. Zaskoczył nas fakt, że uczniowie słabsi poradzili sobie z tym poleceniem znacznie lepiej niż uczniowie lepsi. Wynikało to z tego, że było duże prawdopodobieństwo trafienia prawidłowej odpowiedzi.

O trudnościach uczniów świadczą także dane statystyczne. Test okazał się umiarkowanie trudny /0,55/. Zawierał 3 umiarkowanie trudne zadania /2 z poziomu P i 1 z PP/ oraz 5 zadań trudnych /2 z poziomu P i 3 z PP/.

Średnia testu wyniosła 31,24 pkt. na 57 pkt. możliwych. Rozstęp testu był dość duży i wyniósł 39. Maksymalny wynik to 53 pkt., a minimalny – 14 pkt.

Na podstawie analizy jakościowej i ilościowej testu wnioskujemy, że test ten okazał się rzetelny i obiektywny.

Po przeanalizowaniu testu wprowadziłyśmy do niego szereg zmian:

- korekcie uległa zbyt rozdrobniona punktacja za poszczególne zadania,
- zrezygnowałyśmy z polecenia 6., które okazało się mało miarodajne, na jego miejsce zaproponowałyśmy inne /polecenie 7. w poprawionym teście/. /Wykreśliłyśmy również polecenie 4., gdyż sprawdzałyśmy tę samą umiejętność w poleceniu 5., w tym miejscu znalazło się inne zadanie/.
- Korekcie uległy też polecenia niektórych zadań, uściśliłyśmy polecenie do zadania 3., 5. i 15. /numery zadań w poprawionym teście/,
- Zastosowałyśmy inne kryteria oceny ogłoszenia – według kryteriów wymagań egzaminacyjnych w szkołach gimnazjalnych.

Załącznik do raportu

Wsk.p.	P	PP	Razem
bardzo łatwe	10		1
łatwe	1,6,11,12	3	5
umiarkowanie trudne	5,9	7	3
trudne	4,13	2,8,14	5
bardzo trudne			

Wskaźniki dotyczące testu	
łatwość testu	0,55
średnia arytmetyczna	31,24
medialna	28
modalna	39
wynik maksymalny	53
wynik minimalny	14
rozstęp	39
odchylenie standardowe	
błąd standardowy	
rzetelność testu	

Opracowanie:

Iwona Czyżewska – PG w Szepietowie

Lidia Łepkowska – PG nr 3 w Grajewie

Anna Niedźwiedzka – PG nr 2 w Grajewie

Marta Synarska – PG nr 3 w Grajewie

Test nauczycielski dla klasy trzeciej gimnazjum

Mugole listy piszą

lub

Ludzie listy piszą

Konceptcja testu nauczycielskiego pt. „Mugole listy piszą”

Test obejmuje materiał kształcenia zawarty w programie nauczania języka polskiego w gimnazjum „Świat w słowach i obrazach” /nr w wykazie DKW-4014-72/99/.

Zadania w teście sprawdzającym umiejętność redagowania listu uwzględniają również sprawdzenie wiedzy ucznia na temat sposobów komunikacji. Część poleceń ocenia także wiedzę ucznia z zakresu nauki o języku, szczególnie składni i słowotwórstwa.

Jest to test pisemny, sprawdzający. Służy rozpoznaniu poziomu wiadomości i umiejętności ucznia III klasy gimnazjum po wprowadzeniu przez nauczyciela formy listu otwartego.

Po analizie treści kształcenia dokonano wyboru materiału testowego. Zadania z poziomu podstawowego sprawdzają praktyczne umiejętności ucznia. Test zawiera zadania otwarte typu KO /10 zadań/ oraz RO /2 zadania – zredagowanie listu i treści SMS. 8 poleceń ma formę zadań zamkniętych /7-WW oraz 1-D/. Treści większości zadań nawiązują do materiałów źródłowych – definicja słownikowa, fragment popularnej powieści dla młodzieży, fragmenty listów/.

Każdy uczeń otrzyma kartę zadań, na której nanosi odpowiedzi na pytania o charakterze otwartym i zamkniętym. Do arkusza dołączono brudnopis.

Dla nauczyciela opracowani „Klucz odpowiedzi”.

Czas pisania wynosi 90 minut.

„Mugole listy piszą”

Wskaźniki dotyczące testu	
łatwość testu	0,82
średnia arytmetyczna	25, 24
medialna	26
modalna	30
wynik maksymalny	31
wynik minimalny	12
rozstęp	19

Raport

Analiza ilościowa wyników sprawdzianu.

Sprawdzian przeprowadzono w klasach trzecich gimnazjum. Test był standaryzowany na grupie 50 uczniów pochodzących z różnych /trzech/ szkół, a więc nauczanych przez różnych nauczycieli.

Uczniowie pisali sprawdzian po wprowadzeniu przez nauczyciela pojęcia listu otwartego i utrwaleniu cech charakterystycznych listu jako formy wypowiedzi.

Łatwość zadań

bardzo łatwe	3, 4, 5, 8, 9, 10, 14
łatwe	1, 6, 11, 12, 13, 15a, 15b, 15c, 16
umiarkowanie trudne	7
trudne	2
bardzo trudne	

Analiza testu pod względem łatwości zadań skłoniła autorów sprawdzianu do weryfikacji niektórych poleceń-utrudnieniu ich. Do ostatecznej wersji testu dodano także 3 zadania o charakterze zamkniętym oraz 1 zadanie krótkiej odpowiedzi – zredagowanie treści SMS na podstawie przytoczonego fragmentu listu. Zmieniono również temat listu, który w ostatecznej wersji nawiązuje do popularnej książki dla młodzieży.

Mimo, iż jedno z zadań /określanie wieku na podstawie podanych dat/ po analizie ilościowej okazało się poleceniem o mocy ujemnej, autorzy testu postanowili nie pomijać go w wersji

ostatecznej testu. Taki wynik skłania do refleksji, iż należy podjąć ścisłą współpracę z nauczycielami historii /a być może utrwałać to samodzielnie/ w zakresie określania wieku.

Zadania ostatecznej wersji sprawdzianu sklasyfikowano na 2 poziomach wymagań: podstawowym /P/-16 zadań i ponadpodstawowym /PP/ - 4 zadania.

Zadania otwarte sprawdzały umiejętność redagowania listu oraz przekształcania listu na treść krótkiej wiadomości /SMS/ - zadania 20. i 13.

Analiza statystyczna zadań testu wskazuje, że większość poleceń okazała się łatwa, co – jak już wspomniano- skłoniło autorów testu do utrudnienia poleceń oraz poszerzenia z zakresu sprawdzanych umiejętności i wiadomości.

Wnioski dydaktyczne:

1. Współpracować z historykami w zakresie ćwiczenia umiejętności określania wieku na podstawie dat.
2. Ćwiczyć odróżnianie różnych form wypowiedzi.
3. Doskonalić stronę językową dłuższych form wypowiedzi, szczególnie w zakresie:
 - składni,
 - ortografii,
 - interpunkcji.
4. Doskonalić umiejętność dokładnego czytania poleceń.

**Plan arkusza testu nauczycielskiego
„Mugole listy piszą”**

Poziomy wymagania	Waga procentowa za poszczególne poziomy	Liczba zadań			Liczba punktów
		zamkniętych	otwartych	razem	
podstawowy		8	8	16	32
ponadpodstawowy		-	4	4	11
razem					
	liczba punktów	8	35		
	% punktów	18,6%	81,4%		
	liczba zadań	8	12		
	waga zadań %	50%	50%		

Kartoteka arkusza testu nauczycielskiego „Mugole listy piszą”

Lp	Czynności sprawdzane zadaniem <i>Uczeń:</i>	Poz. Wym.	Kat. Taks.	Typ za.	Liczba punktów
1.	Wymienia funkcje listu	P	A	KO2	1
2.	Określa wiek na podstawie podanych dat	P	C	WW1	1
3.	Wyszukuje w tekście potrzebne informacje	P	A	WW1	1
4.	Określa składniki komunikacji językowej	R	C	KO2	3
5.	Identyfikuje część listu	P	A	KO2	2
6.	Określa intencję nadawcy	R	C	KO1	1
7.	Wskazuje w liście elementy innych form wypowiedzi	P	C	KO1	1
8.	Wymienia synonimy	P	C	KO1	1
9.	Wyróżnia sposoby komunikowania się	P	B	KO1	1
10.	Wskazuje neologizm	P	B	WW1	1
11.	Określa funkcję religijną piramid	P	A	WW1	1
12.	Tworzy nazwy mieszkańców od nazw własnych	P	C	KO1	1
13.	Przekształca tekst	R	C	RO	4
14.	Odróżnia list prywatny od oficjalnego i otwartego	P	B	D1	1
15.	Rozpoznaje inwokację	P	B	WW1	1
16.	Rozróżnia środki stylistyczne	P	B	KO1	1
17.	Rozpoznaje rodzaje zdań	P	A	WW1	1
18.	Tworzy rodzinę wyrazów	P	B	WW1	1
19.	Redaguje zakończenia listów stosowne do adresata	R	C	KO1	3
20.	Redaguje list	P	D	RO	16

imię i nazwisko

klasa

Mugole listy piszą

Masz przed sobą sprawdzian dotyczący umiejętności redagowania listu. Czytaj uważnie wszystkie teksty, w których znajdziesz informacje potrzebne Ci do rozwiązywania poszczególnych zadań. W każdym zadaniu zamkniętym wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych. Odpowiedzi w zadaniach otwartych wpisz w oznaczone miejsca na arkuszu. Ostatnie –20. zadanie to praca redakcyjna, która wymaga od Ciebie obszerniejszej odpowiedzi.

Za poprawnie wykonany sprawdzian możesz otrzymać 43 punkty.

Na wykonanie pracy masz 90 minut.

Tekst I

„List – wypowiedź pisemna skierowana do określonego adresata, powiadamiająca go o czymś lub nakłaniająca do jakichś zachowań; najczęściej o charakterze prywatnym, choć znane są także formy listu adresowanego do szerokich kręgów społecznych, np. list otwarty, pasterski, gończy. Zachowane świadectwa /najstarsze zabytki jeszcze z epoki pisma klinowego, pochodzące z okresu 2400-2200 p.n.e./ dowodzą, że forma listu znana już była w bardzo odległych typach kultur piśmienniczych. W starożytnej Grecji i zwłaszcza Rzymie sztuka pisania listów osiągnęła za sprawą retoryki bardzo wysoki poziom, stając się

osobną gałęzią piśmiennictwa /epistolografia/. Znane są m.in. listy Platona, Isokratesa, Epikura, Cyncerona, Seneki, Pliniusza Młodszeo, Juliana Apostaty”.

/Słownik terminów literackich/

Zadanie 1

/0-1/

Odwołując się do wiadomości podanych w tekście, wymień dwie funkcje listu.

- a)
- b)

Zadanie 2

/0-1/

Z którego wieku pochodzą najstarsze formy listu?

- a) XXIV-XXII p.n.e.
- b) XXIV-XXII
- c) XXV-XXIII p.n.e.

Zadanie 3

/0-1/

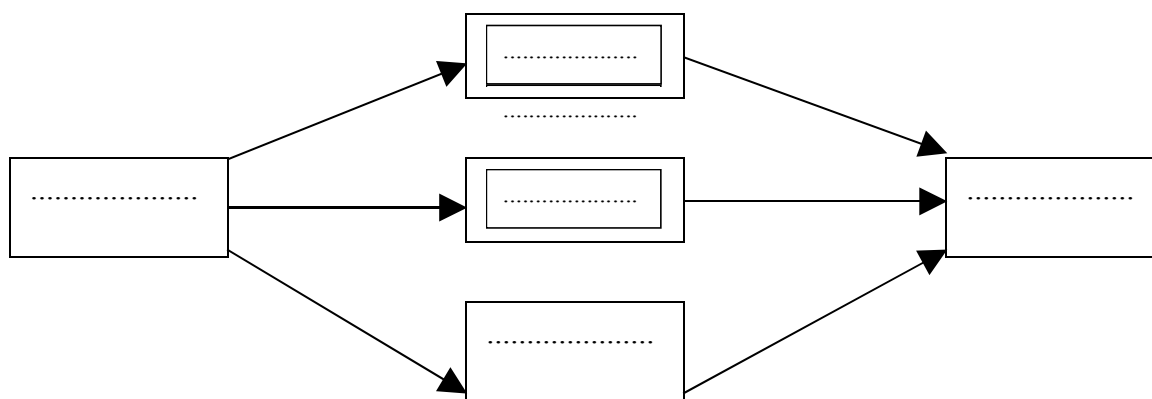
Sztuka pisania listów to:

- a) retoryka
- b) epistolografia
- c) piśmiennictwo
- d) adresowanie

Zadanie 4

/0-3/

Uzupełnij schemat komunikacji językowej.

Tekst II

„Kair, 21.07.1992

Drogi Harry

Wszystkiego najlepszego z okazji urodzin!

Harry, naprawdę bardzo mi przykro z powodu tego telefonu. Mam nadzieję, że nie oberwałeś za to od Twoich mugoli. Rozmawiałem z ojcem, powiedział, że nie powinienem tak wrzeszczeć.

Tu, w Egipcie jest fantastycznie. Szkoda, że tego nie możesz zobaczyć! Bill oprowadza nas po tych wszystkich starożytnych grobowcach, nie masz pojęcia, jakie zaklęcia ich strzegą! Mama nie pozwoliła Ginny wejść do ostatniego. Było tam mnóstwo zmutowanych szkieletów mugoli, którzy włamali się do środka i którym powyrastały dodatkowe głowy i różne inne świństwa. Brat opowiedział nam, że gdy kiedyś był w tym grobowcu, mały człowieczek o płaskim nosie podniósł swoją dużą głowę i przyglądał mu się dwoma pięknymi kępkami włosów, sterczącymi obficie z jego nozdrzy. Po chwili Bill odkrył w półmroku jego malutkie oczka. Przerażony uciekł.

Wracamy na tydzień przed początkiem roku. Może udałoby się nam spotkać w Londynie?

Cześć, do zobaczenia

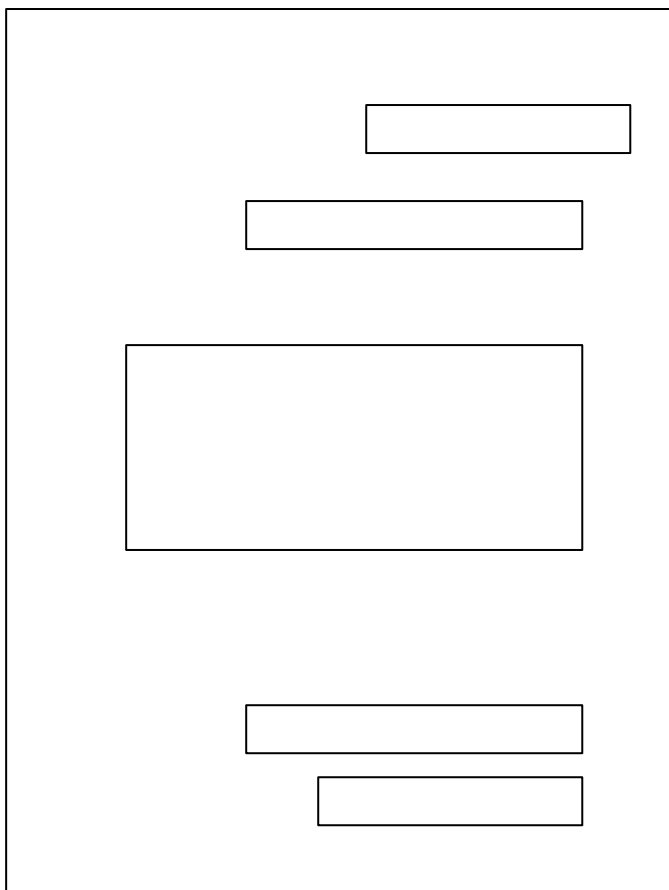
Ron”

/J.K.Rowling, Harry Potter i więzień Azkabanu/

Zadanie 5

/0-1/

W odpowiednie okienka na schemacie wpisz nazwy części listu.

Zadanie 6

/0-1/

Określ intencję listu Rona do Harry`ego Pottera.

.....

Zadanie 7

/0-1/

Obok podstawowej formy monologu w liście mogą pojawić się elementy innych form wypowiedzi. Z **tekstu II** wypisz fragment, który jest opisem.

.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 8 /0-1/

Ron w swoim liście stosuje słownictwo pochodzące z języka potocznego. Poniższe wyrazy zastąp synonimami.

oberwałś -

świństwa -

Zadanie 9 /0-1/

Autor /tekst II/ w swoim liście do Harrego wspomina o innym – niż pisanie listów – sposobie komunikowania się między ludźmi. Jaki to sposób?

.....

Zadanie 10 /0-1/

Który z wyrazów użytych w tekście Rona jest neologizmem?

a) Kair

b) zmutowany

c) nozdrza

d) mugole

Zadanie 11 /0-1/

Piramidy w starożytnym Egipcie pełniły funkcję:

a) religijną

b) rozrywkową

c) edukacyjną

d) obronną

Zadanie 12 /0-1/

Od podanych nazw miast i państwa utwórz nazwy ich mieszkańek.

a) Kair -

b) Egipt -

c) Londyn-

Jak nazywa się zwrot do kogoś, rozpoczynający utwór, list /np. „Jedyna duszy i serca pociecho, najśliczniejsza i najukochańsza Marysieńko!”/

- a) antyteza
- b) pytanie retoryczne
- c) inwokacja
- d) retrospekcja

Zadanie 16 **/0-1/**

Z przytoczonego wyżej fragmentu listu J. Sobieskiego wypisz archaizm.

.....

Zadanie 17 **/0-1/**

Wypowiedzenie „Ekspres do Hogwartu odjeżdża z dworca King`s Cross z peronu dziewięć i trzy czwarte o godzinie jedenastej”. Jest:

- a) równoważnikiem zdania
- b) zdaniem pojedynczym rozwiniętym
- c) zdaniem złożonym współrzędnie
- d) zdaniem złożonym podrzędnie

Zadanie 18 **/0-1/**

Która grupa stanowi rodzinę wyrazów rzeczownika „list”?

- a) listowy, liść, liściasty
- b) list, telegram, listek
- c) listonosz, liścik, listowy
- d) poczta, listonosz, znaczek

Zadanie 19 **/0-3/**

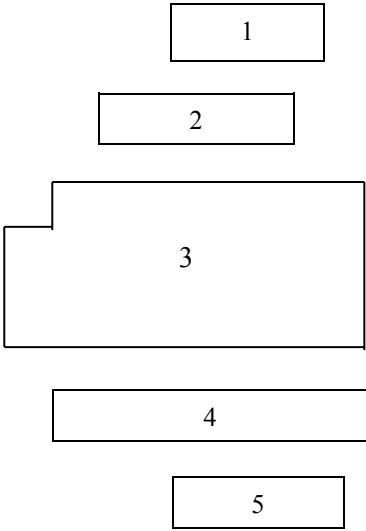
Jakich zakończeń listów, formuł grzecznościowych użyłbyś, kończąc pisanie listu do niżej wymienionych adresatów? Zapisz swoje propozycje.

- a) kolegi /koleżanki/
- b) wychowawcy klasy
- c) matki

Zadanie 20 **/0-16/**

Zredaguj list, który mógłby być odpowiedzią Harr`ego Pottera na list od Rona. /Twoja praca nie może być krótsza niż połowa wymaganej objętości/.

.....
.....
.....
.....
.....

Numer pytania	Poprawna odpowiedź		Liczba punktów	Uwagi
1.	1) nakłaniająca /perswazyjna/ 2) powiadamiająca /komunikacyjna, informacyjna/	za poprawne podanie obu funkcji	1p.	
2.	a		1p.	
3.	b		1p.	
4.	nadawca adresat /odbiorca/ kontekst, kod, intencja, treść, kontakt	za poprawną nazwę za poprawną nazwę za podanie przynajmniej 3 składników	1p. 1p. 1p.	
5.		za właściwe przyporządkowanie wszystkich elementów graficznych listu 1-data, nazwa miejscowości; 2-nagłówek /zwrot grzecznościowy/; 3-część właściwa /tekst/ informacje; 4-zwrot grzecznościowy/ formuła pożegnania; 5-podpis;	1p. – za nazwanie 3 elementów listu; 2p.- za podanie 5 elementów listu	
6.	1-złożenie życzeń urodzinowych; 2-przeprosiny za telefon 3-podzielenie się wrażeniami z pobytu w Egipcie /opowiadanie o Egipcie/ 4-informacja o powrocie do Londynu;	za podanie jednej intencji	1p.	
7.	„/.../mały człowieczek o płaskim nosie podniósł swoją duże głowę i przyglądał mu się dwoma pięknymi kępkami włosów, sterczącymi obficie z jego nozdrzy. Po chwili Bill odkrył w półmroku jego malutkie oczka”. lub „/.../ mały człowieczek	za przytoczenie właściwego fragmentu, brak cudzysłowu nie decyduje o przyznaniu punktu	1p.	

	o płaskim nosie podniósł swoją dużą głowę i przyglądał mu się dwoma pięknymi kępkami włosów, sterczącymi obficie z jego nozdrzy”. lub „Było tam mnóstwo zmutowanych szkieletów mugoli, którzy włamali się do środka i którym powyrastały dodatkowe głowy i różne inne świństwa”.			
8.	oberwałeś-dostałeś, odpowiedzieć, odpokutować świństwa-okropieństwa, ohyda, brzydactwa, obrzydliwości, szkaradności, szkaradzieństwa	za podanie synonimów do obu rzeczowników, za podanie omówienia /związku wyrazowego/ nie przyznaje się punktu	1p.	
9.	telefonowanie lub rozmowa telefoniczna	za podanie formy komunikacji	1p.	
10.	d		1p.	
11.	a		1p.	
12.	Kair – kairka Egipt – Egipcjanka Londyn - londynka	za poprawne utworzenie wszystkich nazw własnych	1p.	
13.	Np. Cześć Harry. Serdeczności z okazji urodzin. Przepraszam za telefon. Zwiedzamy Egipt. Piramidy są super. Spotkajmy się w Londynie na tydzień przed początkiem roku. Pa. Ron.	I- treść przekazanie najważniejszych informacji -życzenia urodzinowe, -informacja o pobycie w Egipcie, -informacja o spotkaniu za każdą informację – 1 punkt; II-wskazanie adresata i nadawcy, punkt przyznaje się tylko za wystąpienie obu elementów, za przekroczenie limitu długości tekstu – odjęty 1 punkt.	0-3p. 0-1p.	

14.	a) – prywatny b) – oficjalny c) – otwarty	Za właściwe nazwanie wszystkich rodzajów listów	1p.	
15.	c		1p.	
16.	<i>Jużże</i> lub <i>tedy</i> lub <i>obłapiam</i>	za podanie jednego archaizmu	1p.	
17.	b		1p.	
18.	c		1p.	
19.	Kolega - np. <i>cześć, trzymaj się</i> Wychowawca – np. <i>z poważaniem, z wyrazami szacunku</i> Matka – np. <i>przesyłam Ci uściski, całuję Cię serdecznie</i> Lub inna formuła pożegnania dostosowana do adresata	Po 1 punkcie za każdą poprawną formułę	3p.	
20.		zgodnie z kryteriami oceniania listu	16p.	

Kryteria oceniania listu prywatnego

Lp.	Kryteria oceny	Punktacja
1.	Zamieszczenie nazwy miejscowości i daty.	0-1p.
2.	Zamieszczenie stosownego nagłówka i złożenie podpisu.	0-1p.
3.	Wstęp – stosowna ze względu na adresata formuła rozpoczynająca list.	0-1p.
4.	Rozwinięcie – stosowność treści ze względu na adresata i cel korespondencji.	0-1p.
5.	Zakończenie – zamieszczenie stosownego zwrotu kończącego list.	0-1p.
6.	Logiczne uporządkowanie tekstu /nie pojawiają się nieuzasadnione powtórzenia/.	0-1p.
7.	Spójność tekstu /istnieją stylistyczne nawiązania między częściami listu/.	0-1p.
8.	Zgodność treści listu z celem korespondencji.	0-1p.
9.	Stosowność stylu ze względu na treść listu i adresata.	0-1p.
10.	Stosowanie zwrotów grzecznościowych.	0-1p.
11.	Poprawne /pod względem znaczeniowym/ stosowanie słownictwa, również w związkach frazeologicznych. Poprawna odmiana wyrazów oraz łączenie wyrazów w zdania, zdań pojedynczych w zdania złożone /nie pojawia się powtarzanie tych samych struktur w obrębie zdania/. Trafny dobór środków językowych /nie pojawiają się: wulgaryzmy, nieuzasadnione kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność, mieszanie stylów, nieuzasadnione powtarzanie wyrazów, nadużywanie wyrazów obcych, nieuzasadnionych wyrażen typu: <i>praktycznie rzecz biorąc, dajmy na to, powiedzmy</i> /.	0-3p. /dopuszczalne trzy błędy niezależnie od kategorii/ 3 błędy – 3p. 4 błędy – 2p. 5 błędów – 1p. 6 błędów i więcej – 0p.
12.	Przestrzeganie zasad ortografii. Dopuszczalny jeden błąd.	0-1p.
13.	Przestrzeganie zasad interpunkcji. Dopuszczalne dwa błędy.	0-1p.
14.	Stosowny układ graficzny i estetyka listu.	0-1p.
Razem		0-16p.

B r u d n o p i s

Zgodność zadań z Podstawą programową oraz standardami wymagań egzaminacyjnych	zgodna
Adekwatność zadań do badanych umiejętności w kartotece. zaplanowanych	zadania adekwatne do zaplanowanych
Możliwość wykonania zadań w przewidzianym czasie.	czas dostosowany
Poziom trudności, aspekty etyczne języka tekstów źródłowych i treści zadań.	zróżnicowany poziom trudności, teksty źródłowe
Komunikatywność, precyzyjność i poprawność językowa poleceń i treści zadań.	poprawna
Forma graficzna i jakość techniczna materiałów.	przejrzysta
Poprawność modeli odpowiedzi /językowa, merytoryczna/.	poprawna
Adekwatność i jasność schematów oceniania.	jasne sformułowanie

Opracowanie:

Mariola Sokołowska - PG w Kolnie

Jolanta Powichrowska - PG w Wiźnie

Ewa Duda – KG w Łomży

Marek Filipkowski – PG w Śniadowie

Ewa Borecka – PG w Jabłonce Kościelnej

Test z nauki o języku dla klasy III

gimnazjum

sprawdzający

umiejętności

ze

składni

wypowiedzenia

wielokrotnie

złożonego

Konceptcja testu

Test obejmuje materiał kształcenia zawarty w programie Gimnazjum. Język polski kl. I-III „Świat w słowach i obrazach” – DKW-4014-72/99. Zadania w teście uwzględniają treści programowe z zakresu nauki o języku z uwzględnieniem interpunkcji i składni wypowiedzenia wielokrotnie złożonego.

Test służy sprawdzeniu i rozpoznaniu poziomu wiadomości i umiejętności ucznia ze składni wypowiedzenia wielokrotnie złożonego. Celem testu jest uzyskanie informacji zwrotnej dla nauczyciela o wykorzystaniu zdobytych wiadomości przez ucznia w praktycznym działaniu. Analiza wyników testu pozwoli nauczycielowi przygotować odpowiednie zestawy zadań powtórzeniowych i utrwalających wiedzę oraz umiejętności uczniów.

Test zawiera 10 zadań opartych na micie o Edypie. W teście znajdują się 4 zadania zamknięte i 2 otwarte z poziomu podstawowego oraz 1 zadanie zamknięte i 3 zadania otwarte z poziomu ponadpodstawowego. Treść zadań nr 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10 nawiązuje do tekstu poprzedzającego test.

Każdy z uczniów otrzymuje test z instrukcją określającą czas pracy oraz przewidywaną punktację za prawidłowe wykonanie poszczególnych poleceń. Czas pracy ucznia: 45 minut.

Nauczyciel otrzymuje wraz z tekstem klucz poprawnych odpowiedzi z punktacją i kryterium zaliczenia zadań.

Plan arkusza testu nauczycielskiego

Poziomy wymagania	Waga procentowa za poszczególne poziomy	Liczba zadań			Liczba punktów
		zamkniętych	otwartych	razem	
podstawowy	60	nr 1,3,4,5	nr 2, 10	6	10
ponadpodstawowy	40	nr 6	nr 7,8,9	4	12
Razem	100	5	5	10	22
Liczba punktów			7	15	
% punktów			32	68	

Kartoteka arkusza

Lp	Czynności sprawdzane zadaniem <i>Uczeń:</i>	Poz. Wym.	Kat. Taks.	Typ zadania	Liczba punktów
1.	Wskazuje błędną informację	P	A	WW	0 - 1
2.	Potrafi wstawić znaki interpunkcyjne	P	C	L	0 - 2
3.	Zaznacza rodzaje zdania złożonego	P	A	WW	0 - 1
4.	Rozpoznaje wskaźniki zespolenia	P	A	WW	0 - 1
5.	Rozpoznaje imiesłowy równoważnik zdania	P	B	PF	0 - 1
6.	Określa zależności składniowe w wypowiedzeniach	P P	C	D1	0 - 3
7.	Przekształca wypowiedzenia pojedyncze na złożone	P P	B	KO	0 - 1
8.	Dokonyje analizy składniowej wypowiedzenia wielokrotnie złożonego	P P	D	RO	0 - 6
9.	Przekształca mowę zależną w niezależną	P P	C	KO	0 - 2
10.	Redaguje plan wydarzeń	P	C	RO	0 - 4

Test z nauki o języku dla klasy III gimnazjum, sprawdzający umiejętności ze składni wypowiedzenia wielokrotnie złożonego.

Instrukcja dla ucznia

Przeczytaj bardzo uważnie tekst, następnie wykonaj podane niżej polecenia. Ćwiczenia mają różną formę. Na pracę masz 45 minut.

1) Po Dzefosie i Amfionie posiadł tron tebański Lajos.2) Wyrocznia ostrzegła go, że polegnie z ręki własnego syna, który w następstwie ożeni się z jego żoną a swoją matką, Jokastą.3) Gdy im się syn urodził, przekłuli mu pięty żelaznymi kolcami, związali i wyrzucili w górach.4) Dziecko znaleźli pasterze i zanieśli do Koryntu aby oddać na wychowanie królowej, która nie miała własnych dzieci. 5) Chłopak miał nogi obrzmiałe od przekłucia, przewano go więc Edyp – człowiek o spuchniętych nogach. 6) Rówieśnicy nazywali go podrzutkiem, ale nikt nie chciał mu wyjaśnić tajemnicy jego pochodzenia. 7) Pojechał zatem do Delf, do wyroczni. 8) W ciemnym sanktuarium dał się słyszeć głos boży, który go upomniął, aby nie wracał do ojczyzny, gdyż zabije ojca i ożeni się z matką. 9) Edyp, sądząc, że król i królowa Koryntu są jego rodzicami, postanowił zamieszkać w innych stronach.

Zadanie 1

/0-1/

Wskaż błędną informację: wykorzystując mowę niezależną

- a) uzyskujemy naturalny, żywy styl wypowiedzi
- b) odzwierciedlamy stany emocjonalne wypowiedzających
- c) przekazujemy dodatkowe informacje o mówiących

d) uzyskujemy wypowiedź jednostajną i monotonna

Zadanie 2

/0-2/

Przepisz z tekstu wypowiedzenie złożone 4 i wstaw brakujące w nim znaki interpunkcyjne.

Zadanie 3

/0-1/

Zaznacz, w którym rzędzie znalazły się tylko numery wypowiedzeń złożonych.

- a) 1 9
- b) 7 8
- c) 1 7
- d) 6 9

Zadanie 4

/0-1/

Wskaż grupę wskaźników zespolenia, przed którymi nie stawiamy przecinków.

- a) i a ale lub
- b) i oraz lub albo
- c) a więc ale lub
- d) a i lub żeby

Zadanie 5

/0-1/

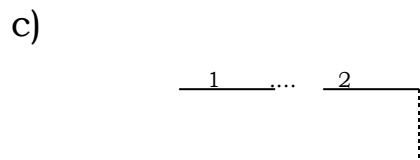
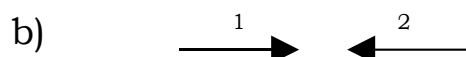
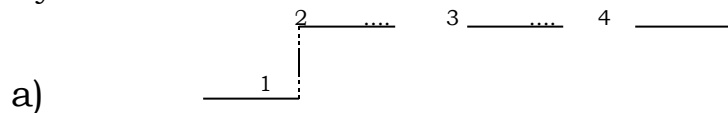
Zaznacz prawidłową odpowiedź. W wypowiedzeniu 9 występuje:

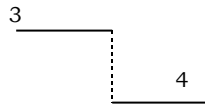
- a) zdanie pojedyncze
- b) wypowiedzenie złożone współrzędnie
- c) imiesłowowy równoważnik zdania
- d) równoważnik zdania

Zadanie 6

/0-3/

Wybierz z tekstu numery wypowiedzeń odpowiadających podanym wykresom.

Zadanie 7

/0-1/

Przekształć wypowiedzenie 7. na wypowiedzenie złożone podrzędnie.

Zadanie 8

/0-6/

Dokonaj analizy składniowej /rozbioru logicznego/ wypowiedzenia 8.

Zadanie 9

/0-2/

Przekształć wypowiedzenie 8 na mowę niezależną.

Zadanie 10

/0-4/

Zredaguj siedmiopunktowy plan wydarzeń podanego tekstu w formie równoważników zdań.

Klucz odpowiedzi

Numer zadania	Poprawna odpowiedź
1.	d
2.	Dziecko znaleźli pasterze i zanieśli do Koryntu, aby oddać na wychowanie królowej, która nie miała własnych dzieci.
3.	d
4.	b
5.	c
6.	a-3 b-4 c-6
7.	Edyp pojechał do Delf, gdzie była wyrocznia. lub Edyp pojechał do Delf, aby wysłuchać głosu wyroczni.
8.	1 zdanie główne 2 zd. pod. do zd.1 przydawkowe 3 zd. pod. do zd. 3 ok. przyczyny 5 zd. wsp. łączne do zad. 4
9.	Nie wracaj do ojczyzny, gdyż zabijesz ojca i ożenisz się z matką – w ciemnym sanktuarium odezwał się głos boży.
10.	Sugerowane odpowiedzi: <ul style="list-style-type: none"> - Lajos władcą Teb. - Lajos ostrzeżony przez wyrocznię. - Chłopiec porzucony w górach. - Dziecko odnalezione przez pasterzy. - Edyp w Koryncie. - Edyp ostrzegany przez wyrocznię. - Decyzja podjęta przez Edypa.

Kryteria oceniania

Poziom podstawowy

Numer zadania	Liczba punktów	Kryteria szczegółowe
1.	0-1	- za prawidłowe wskazanie
2.	0-2	- za prawidłowe wskazanie dwóch przecinków, po 1 punkcie
3.	0-1	- za prawidłową odpowiedź
4.	0-1	- za prawidłową odpowiedź
5.	0-1	- za prawidłową odpowiedź
10.	0-4	- za odpowiednią ilość punktów planu, za chronologię wydarzeń, za bezbłędną odpowiedź, za użycie równoważników zdań, po 1 punkcie

Poziom ponadpodstawowy

Numer zadania	Liczba punktów	Kryteria szczegółowe
6.	0-3	- za prawidłowe połączenia wszystkich elementów
7.	0-1	- za prawidłowe przekształcenie
8.	0-6	- za narysowanie schematu, za nazwanie każdego zdania składowego, po 1 punkcie
9.	0-2	- za przekształcenie wypowiedzenia 8-1p., za poprawną interpunkcję – 1 p.

Opracowanie:

Joanna Ciborowska – PG w Miastkowie

Małgorzata Golba – PG w Śniadowie

Elżbieta Kozikowska – PG w Radziłowie

Marta Szewczak – PG w Kobylinie Borzymach

Test z wiadomości i umiejętności
o czasowniku w klasie IV
pt. „Z czasownikiem w Krainie Baśni”

Koncepcja testu

Test oparty jest na materiale z nauki o języku w kl. IV – wiadomości i umiejętności o czasowniku.

Test przewidziany jest dla uczniów klasy IV na koniec roku szkolnego. Jego celem głównym jest sprawdzenie stopnia opanowania podstawowych umiejętności i wiadomości o czasowniku.

Zadania badają:

- umiejętność identyfikowania czasowników osobowych, bezokoliczników i czasowników dokonanych
- tworzenia form bezosobowych
- określania, tworzenia i stosowania poprawnych form czasownika
- stosowania rozłącznej pisowni przeczenia „nie” z czasownikami
- poprawnego zapisu form czasowników typu: umiem, rozumiem
- stosowania poprawnych form czasowników w krótkiej wypowiedzi pisemnej.

Rodzaj testu – sprawdzający.

Test zbudowany jest z 12 zadań, w tym 8 z poziomu P i 4 z poziomu PP, 6 zadań zamkniętych i 6 otwartych.

Na zadania zamknięte składają się: 4 WW i 2D. Na zadania otwarte: 3 KO, 2L i 1RO. Narzędzia wykorzystane do konstrukcji testu to dwa krótkie fragmenty baśni pt. „Wróżki” /zad. 1 i 8/.

Czas trwania testu: 45 minut.

Plan testu

Poziomy wymagań	Waga procentowa punktów za poszczególne poziomy	Liczba zadań			Liczba punktów
		zamkniętych	otwartych	razem	
P	75%	4	4	8	13
PP	25%	2	2	4	5
Razem	100%	50%	50%		
	Liczba punktów	7	11		
	% punktów	39%	61%		
	Liczba zadań	6	6		
	Waga % zadań	50%	50%		

Kartoteka arkusza

Nr zad.	Czynności sprawdzane zadaniem Uczeń:	Poz. wym.	Kat. taks.	Typ zad.	Liczba pkt.
1.	Identyfikuje w tekście czasowniki	P	A	WW	1
2.	Klasyfikuje czasowniki na osobowe i nieosobowe	P	C	WW	1
3.	Tworzy bezokolicznik od formy osobowej.	P	C	WW	0-1
4.	Określa formy gramatyczne czasowników.	PP	C	D	2
5.	Rozróżnia czasowniki dokonane i niedokonane.	PP	B	D	1
6.	Tworzy poprawne związki czasowników z rzeczownikami.	P	C	WW	1
7.	Rozumie, że wypowiedzenie, które zawiera osobową formę czasownika jest zdaniem .	P	C	WW	1
8.	Stosuje poprawną formę czasownika w zdaniu.	P	C	KO	2
9.	Stosuje zasadę rozłącznej pisowni „nie” z czasownikami.	P	C	L	1
10.	Tworzy poprawne formy czasownika.	PP	C	KO1	1
11.	Poprawnie zapisuje formy czasowników typu: umiem, rozumiem.	PP	C	L	1
12.	Stosuje poprawne formy czasownika w wypowiedziach pisemnych .	P	C	RO	5

Instrukcja do testu

Masz przed sobą test sprawdzający wiadomości i umiejętności z nauki o czasowniku. Uważnie czytaj wszystkie polecenia.

W każdym zadaniu zamkniętym wybieraj jedną właściwą odpowiedź spośród podanych. Odpowiedzi w poleceniach zamkniętych wpisz w oznaczone na arkuszu miejsca.

Ostatnie zadanie to praca redakcyjna, która wymaga od Ciebie dłuższej, przemyślanej, spójnej logicznie wypowiedzi.

Załączony arkusz papieru wykorzystaj jako brudnopis.

Maksymalna ilość punktów – 22.

Czas pracy – 45 minut.

TEST WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI O CZASOWNIKU W KLASIE IV

„Była sobie raz pewna wdowa. Miała córkę i pasierbicę. Jejmość była mocno nieuprzejma, odęta i pyskata, a jej córka Franusia całkiem wdała się w matkę.

Pasierbica w niczym nie przypominała córki wdowy: nigdy nie była nieuprzejma, zawsze uśmiechnięta, dla każdego zawsze miała miłe słówko. Wszyscy w okolicy lubili ją szczerze i uśmiechali się na widok jej wdzięcznej postaci i pięknej twarzyczki”.

1) Z podanego tekstu wypisz pięć czasowników.

1p.

.....
.....
.....
.....
.....

2) Zamaluj kolorem niebieskim pola z bezokolicznikiem, a kolorem żółtym pola z czasownikiem w formie osobowej.

2p.

3) Od podanych form bezosobowych utwórz bezokoliczniki:

1p.

powiedziała -
zrzuciła -
wróciła -
przebiera -

4) Odszukaj i wpisz odpowiednią formę gramatyczną czasowników. 3p.

2.os.l.mn. 1.os.l.mn. 2.os.l.poj. 1.os.l.poj. 3.os.l.mn. 3.os. l.poj.

zatrzymuje się idę
mieszkają uśmiechamy się.....
robisz pomagacie

5) Odnajdź i wypisz cztery czasowniki dokonane. 2p.

spał, nakarmiła, polował, zapytać, została, karmiła, pytać, wyгнаła

.....
.....
.....
.....

6) Połącz rzeczowniki z czasownikami, stosując właściwą formę gramatyczną. 1p.

królewny	stało
książę	czekały
zamczysko	poślubił
diamenty	walczyli
rycerze	leciały

7) Podkreśl wypowiedzenie, które jest zdaniem. 1p.

- Pomysł wrózek.
- Iść nad strumień.
- Bardzo cenię uśmiech i uprzejme słówka.
- Bardzoś nieuprzejma.

8) Przekształć wypowiedź grzeczną na niegrzeczną, stosując czasowniki z przeczeniem „nie”. **2p.**
„Pani babciu, zaraz napelnię dzban wodą, napoję cię. Jestem zawsze do twoich usług”.

.....
.....

9) Uzupełnij przysłowia, dopisując czasowniki w odpowiedniej formie z cząstką „nie”. **1p.**
Kto pyta,/błądzić/
.....tego złego, co by na dobre
/mieć, wyjść/

10) Zachęć koleżankę lub kolegę, aby przeczytali baśń „Wróżki”. **8p.**
Zrób to w sześciu zdaniach, używając co najmniej pięciu czasowników.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Klucz odpowiedzi

Numer zadania	Poprawna odpowiedź	Kryteria zaliczenia	Liczba pkt
1.	była, miała, wdała się, nie przypominała, nie była, lubili, uśmiechali się	uczeń wymienia 5 czasowników	1
2.	kolorem niebieskim – bezokolicznik, kolorem żółtym – czasownik w formie osobowej	poprawne zamalowanie wszystkich czasowników	1
3.	powiedzieć, zrzucić, wrócić, przybierać	co najmniej 3 poprawnie utworzone bezokoliczniki	1
4.	zatrzymuje się – 3 os. l. poj. mieszkają – 3 os. l. mn. robisz – 2 os. l. poj. idę – 1 os. l. poj. uśmiechamy się – 1 os. l. mn. pomagacie – 2 os. l. mn.	poprawne przyporządkowanie 1. poj. /0-1/, l. mn. /0-1/	2
5.	zapytać, nakarmiła, wyгнаła, została	uczeń wypisuje 4 czasowniki dokonane	1
6.	królowny czekały, diamenty leciały, księżę poślubił, rycerze walczyli, zamczysko stało	poprawnie utworzone wszystkie związki wyrazowe	1
7.	odpowieź c	uczeń podkreśla odpowiedź c	1
8.	Pani babciu nie napełnię dzbana wodą, nie napoję Cię. Nie jestem do Twoich usług.	dopisanie do wszystkich czasowników przeczenia „nie” /0-1/, poprawność ortograficzna /0-1/	2
9.	Kto pyta, nie błądzi. Nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło.	trzy czasowniki z przeczeniem „nie” napisano rozdzielnie	1
10.	czytać – czytają zatańczyć – zatańczyłyście	poprawne utworzenie obu form	1
11.	Wróżki <u>umieją</u> nagrodzić dobre czyny. Jacek rozumie morał baśni pt. „Wróżki”	poprawne utworzenie obu form	1
12.	Wypowiedź uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> - temat i jego wyczerpanie /0-1/ - ilość zdań i czasowników /0-1/ - styl /dopuszcz. 2 bł./ 0-1 - ort. i interp. /dop. – 3 bł. ort. – 2 int. - estetyka zapisu 	5

Opracowanie:

Anna Cwalina – SP nr 5 w Zambrowie

Ewa Grajewska – SP nr 5 w Zambrowie

Jolanta Krzynówek - SP w Wierzbowie

Jadwiga Borkowska – SP w Chłudniach

45 MINUT Z CÓRKĄ CZAROWNIC

Test sprawdzający wiadomości
i umiejętności z nauki o języku
dotyczące czasownika dla uczniów klasy
V szkoły podstawowej

**Konceptcja testu gramatycznego
z języka polskiego
/szkoła podstawowa, klasa V/**

Test obejmuje materiał kształcenia zawarty w programie nauczania języka polskiego „Słowa jak klucze II”. Zadania w teście uwzględniają treści programowe z nauki o języku dotyczące czasownika.

Test służy rozpoznaniu poziomu wiadomości i umiejętności uczniów klasy V szkoły podstawowej. Zostanie wykorzystany do ewaluacji kształtującej w celu uzyskania informacji zwrotnej dla nauczyciela o skuteczności jego działań dydaktycznych.

Analiza wyników testu pozwoli na odpowiedni dobór materiału powtórzeniowego i utrwalającego wiedzę oraz umiejętności uczniów.

Prezentowane narzędzie pomiaru to test pisemny, nieformalny, sprawdzający, dwupoziomowy, nauczycielski. Po analizie treści kształcenia dokonano wyboru materiału testowego i sformułowano cele operacyjne do każdego zadania. Zadania sklasyfikowane są na dwóch poziomach wymagań P – podstawowym /6 ćwiczeń/ i PP – ponadpodstawowym /4 ćwiczenia/. Zadania z poziomu podstawowego sprawdzają praktyczne umiejętności ucznia dotyczące posługiwania się czasownikiem w różnych formach gramatycznych. Test składa się z zadań otwartych, 9 zadań KO i 1 zadania z luką. Treść ćwiczeń nawiązuje do fragmentu książki D. Terakowskiej „Córka czarownicy”.

Każdy z uczniów otrzyma test wraz z Instrukcją. „Karta zadań” jest jednocześnie „Kartą odpowiedzi”. Dla nauczyciela opracowano również „Klucz poprawnych odpowiedzi” wraz ze schematem punktowania.

Czas pisania testu – 45 minut.

Plan arkusza testu nauczycielskiego

Poziomy wymagań	Waga procentowa punktów za poszczególne poziomy	Liczba zadań			Liczba punktów
		zamkniętych	otwartych	razem	
P	64%	-	6	6	14
PP	36%	-	4	4	8
Razem	100%	-	10	10	22
	Liczba punktów	-	22		
	% punktów	0	100%		
	Liczba zadań	-	10		
	Waga % zadań	0	100		

imię i nazwisko

klasa

45 minut z córką czarownic

Instrukcja

Przeczytaj uważnie fragment tekstu, a następnie wykonaj zamieszczone niżej polecenia. Czytaj je bardzo uważnie. Pamiętaj, że powinieneś zrobić dokładnie to, o co jesteś proszony. Po zakończeniu pracy sprawdź czy udzieliłeś właściwych odpowiedzi.

Na wykonanie wszystkich zadań masz 45 minut.

Powodzenia!

/1/ - Boisz się? – spytała szeptem jedna z Czarownic.

/2/ - Tak, ale jakoś inaczej niż wtedy – odparła Luella.

/3/ - I proszę was, nawet gdyby Święty Kamień zechciał mnie zabić, nie zdejmujcie mnie z niego. **/4/** Niech się stanie, jak się musi stać.

/5/ Razem z brzaskiem nowego dnia ruszyli po schodach Świątyni i przeszli w stronę gładkiej, skalnej ściany.

/6/ - Nie musisz iść – szepnęła Luella Ajokowi. **-/7/** Gdyby groziła nam śmierć, ty nie powinieneś zginać.

/8/ - Muszę – odparł Ajok. **/9/** - Muszę przy tym być.

/Dorota Terakowska „Córka Czarownic”/

Zadanie 1

W pierwszych czterech zdaniach tekstu podkreśl pięć czasowników w formie osobowej.

Zadanie 2

Odszukaj w tekście i wypisz wszystkie bezokoliczniki.

.....

Zadanie 3

Uzupełnij tabelę. Tam, gdzie nie można określić rodzaju, postaw kreskę.

Czasownik	Osoba	Liczba	Czas	Rodzaj
szeptęła
odparł
ruszyli
proszę

Zadanie 4

Od podanych form osobowych czasowników utwórz bezokoliczniki.

czaruję -

lątamy -

zaklinają -

przemieniły -

wróży -

Zadanie 5

Przekształć podane zdanie, zmieniając formę czasowników na czas przyszły.

Razem z brzaskiem nowego dnia ruszyli po schodach Świątyni i przeszli w stronę gładkiej, skalnej ściany.

.....

Zadanie 6

Droga Luella do Świątyni była długa. Napisz trzy zdania o tym, jak Ty przygotowujesz się do podróży. Użyj czasowników w czasie teraźniejszym.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7

Uzupełnij tekst odpowiednimi formami osobowymi czasowników.

Ajokowi i Czarownicomtwarze i każde z nich
/poblednąć/
.....paniczna chęć ucieczki. Strwożeni współtowarzysze
/ogarnąć/
Luella, jak Dziewczyzna
/usłyszeć/ /krzyczeć/
w czarną i zimną przestrzeń pieczary.

Zadanie 8

Uzupełnij tabelę, wstawiając odpowiednie formy czasownika *wziąć*, *zacząć*. Zwróć uwagę na poprawną pisownię tych czasowników.

	1.os. l.p. cz. przeszły	3.os. l.m. cz. przeszły
zacząć
wziąć

Zadanie 9

Przekształć podane zdanie oznajmujące tak, by wyrażało polecenie.

Przeczytałam książkę pt. „Córka Czarownic”.

.....

Zadanie 10

Przepisz tekst, zapisując cząstkę – *bym* łącznie lub rozdzielnie.

Bardzo /bym/ chciała być czarownicą. Wtedy robiła /bym/ wszystko, czego /bym/ zapragnęła. Mogła /bym/ wróżyć, zaklinać i przemieniać złych ludzi w dobrych.

.....

.....

.....

.....

Schemat punktowania

Nr zad.	Kryteria punktowania	Liczba pkt
1.	- za podkreślenie 5 czasowników w formie osobowej /2p./ - za podkreślenie 3 czasowników /1p./	0 - 2
2.	- za wypisanie wszystkich bezokoliczników /2p./ - za wypisanie 3 bezokoliczników /1p./	0 - 2
3.	- za prawidłowe określenie każdej formy czasownika /osoby, liczby, czasu i rodzaju/ - po 1p.	0 - 4
4.	- za utworzenie wszystkich bezokoliczników /1p./	0 - 1
5.	- za poprawne utworzenie formy czasu przeszłego obu czasowników /2p./ - za poprawne utworzenie formy 1 czasownika /1p./	0 - 2
6.	- za użycie 3 czasowników w czasie teraźniejszym /2p./ - za użycie 2 czasowników /1p./ - za wypowiedź poprawną pod względem językowym /1p./	0 - 3
7.	- za użycie poprawnej formy rodzajowej każdego czasownika po 1p.	0 - 4
8.	- za prawidłową pisownię każdej z form czasownika /1os. 1.p. cz. przeszłego i 3 os. 1.m. cz. przeszłego/ po 1 p.	0 - 2
9.	- za przekształcenie trybu czasownika na tryb rozkazujący /1p./	0 - 1
10.	- za poprawną pisownię cząstki – <i>bym</i> /1p./	0 - 1

Kartoteka arkusza

Nr zad.	Czynności sprawdzane zadaniem Uczeń:	Poz. wym.	Kat. taks.	Typ zad.	Liczba pkt.
1.	Rozpoznaje czasownik w formie osobowej	P	B	KO	2
2.	Rozpoznaje bezokolicznik w tekście	P	B	KO	2
3.	Określa formy gramatyczne czasownika /os. 1. czas., rodzaj/	P	C	KO	4
4.	Tworzy bezokolicznik od formy osobowej czasownika	P	C	KO	1
5.	Tworzy czasownik w podanym czasie gramatycznym	P	C	KO	2
6.	Stosuje czasownik w odpowiednim czasie w wypowiedzi pisemnej	P	C	KO	2
	Formułuje wypowiedź poprawną pod względem językowym	P	C	KO	1
7.	Tworzy poprawne formy czasownika i stosuje je w wypowiedzi	PP	C	L	4
8.	Poprawnie zapisuje formy czasu przeszłego czasowników typu: zacząć, wziąć	PP	C	KO	2
9.	Wyraża polecenie	PP	C	KO	1
10.	Poprawnie pisze cząstkę -bym, -byś, -by z czasownikami	PP	C	KO	1

Klucz odpowiedzi. Schemat punktowania.

Numer zadania	Kryteria punktowania	Liczba pkt																				
1.	- za podkreślenie 5 czasowników w formie osobowej /2p./ - za podkreślenie 3 czasowników /1p./ Przykładowe odpowiedzi: 5 czasowników- boisz się, spytała, odparła, zechciał, musi, proszę, zdejmujcie, niech się stanie.	0-2p.																				
2.	- za wypisanie wszystkich bezokoliczników /2p./ - za wypisanie 3 bezokoliczników /1p./ Przykładowe odpowiedzi: zabić, stać się, zginać, być	0-2p.																				
3.	- za prawidłowe określenie każdej formy czasownika /osoby, liczby, czasu i rodzaju/ po 1 p. Odpowiedzi: <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 15%;">os.3</td> <td style="width: 15%;">1.poj.</td> <td style="width: 15%;">cz. przeszły</td> <td style="width: 15%;">r. żeński</td> <td style="width: 10%;">1p.</td> </tr> <tr> <td>os.3</td> <td>1.poj.</td> <td>cz. przeszły</td> <td>r. męski</td> <td>1p.</td> </tr> <tr> <td>os.3</td> <td>1.mn.</td> <td>cz. przeszły</td> <td>r. męskoos.</td> <td>1p.</td> </tr> <tr> <td>os.1</td> <td>1.poj.</td> <td>cz. terażn.</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td>1p.</td> </tr> </table>	os.3	1.poj.	cz. przeszły	r. żeński	1p.	os.3	1.poj.	cz. przeszły	r. męski	1p.	os.3	1.mn.	cz. przeszły	r. męskoos.	1p.	os.1	1.poj.	cz. terażn.	-	1p.	0-4p.
os.3	1.poj.	cz. przeszły	r. żeński	1p.																		
os.3	1.poj.	cz. przeszły	r. męski	1p.																		
os.3	1.mn.	cz. przeszły	r. męskoos.	1p.																		
os.1	1.poj.	cz. terażn.	-	1p.																		
4.	- za utworzenie wszystkich bezokoliczników Odpowiedzi: czarować, latać, zaklinać, przemienić /uznajemy też formę przemieniać/-1p.	0-1p.																				
5.	- za poprawne utworzenie formy czasu przeszłego obu czasowników /2p./ - za poprawne utworzenie formy 1 czasownika /1p./ Odpowiedzi: Razem z brzaskiem nowego dnia <u>rusza</u> po schodach świątyn i <u>przejdą</u> w stronę gładkiej, skalnej ściany. /2p./	0-2p.																				
6.	- za użycie 3 czasowników w czasie terażniejszym /2p./ - za użycie 2 czasowników /1p./ - za wypowiedź poprawną pod względem językowym /1p./ Przykładowa odpowiedź: <u>Pakuje</u> bagaż. <u>Sprawdzam</u> rozkład jazdy autobusów. <u>Kupuje</u> bilet. /3p./	0-3																				
7.	- za użycie poprawnej formy rodzajowej każdego czasownika – po 1p. Odpowiedzi: pobladły /1p./ osiągnęła /1p./ usłyszeli /1p./ krzyczy albo krzyczała /1p./	0-4																				

